

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT KWALITEITSONDERZOEK VO- DAGSCHOOL

HET NEDERLANDS LYCEUM PARAMARIBO

School : Het Nederlands Lyceum Paramaribo
Plaats : Paramaribo, Suriname
BRIN-nummer : 28UE

Datum schoolbezoek : 18 januari 2017
Datum vaststelling : 14 februari 2017

Inhoud

- 1   Inleiding 5
- 2   Kwaliteitsprofiel 7
- 3   Beschouwing 11
- 4   Vervolg van het toezicht 15

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs bezocht Het Nederlands Lyceum Paramaribo in het kader van een kwaliteitsonderzoek (KO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de indicatoren van kwaliteitsaspecten op grond van het door de inspectie gehanteerde Toezichtkader PO/VO 2011.

Bij dit kwaliteitsonderzoek doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs door zich te richten op de kern van goed onderwijs op de school. Het gaat hierbij om indicatoren die betrekking hebben op de kwaliteitszorg, het aanbod, de onderwijstijd, het pedagogisch handelen van leraren, het didactisch handelen van leraren, de afstemming op de onderwijsbehoeften van leerlingen, de actieve rol van leerlingen, het schoolklimaat, de begeleiding, de zorg, de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen.

Op grond van het kwaliteitsprofiel van de school dat naar aanleiding van een vorig inspectiebezoek is opgemaakt, op basis van risicofactoren die bij de inspectie bekend zijn of afspraken die met de school zijn gemaakt, of op basis van de informatie die door de school is toegestuurd kan de inspectie besluiten om niet alle indicatoren bij het onderzoek te betrekken. Dit is bij uw school niet aan de orde geweest.

Uw school heeft naast de schoolgids en het schoolplan tevoren geen documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben. Tijdens het schoolbezoek zijn nog tal van documenten ingezien, waaronder de ingevulde kwaliteitskaarten, de resultaten van een in 2015 gehouden leerlingenenquête, een overzicht van de schoolverbeteringsacties vanaf 2013, de analyse van de examenresultaten 2013 – 2016, het actieplan eindexamenkandidaten 16/17, informatie over de vormgeving van het extra onderwijs in Nederlandse taal, het rekenbeleidsplan 2017-2020 en over het huiswerkbeleid.

De inspectie heeft de informatie uit deze en overige, niet genoemde documenten bij de oordeelsvorming betrokken.

De opzet van het onderzoek

Het kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn;
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd of die tijdens het schoolbezoek zijn ingezien;
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal klassen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal, Biologie en Rekenen-wiskunde;
- Tevens zijn producten en activiteiten van de projectweek bekeken;
- Gesprekken met de directie over de kwaliteit van de indicatoren;
- Gesprekken met de bestuurder/eigenaar, leerlingen, leraren en ouders.

Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de kwaliteitsoordelen en de conclusies van het schoolbezoek besproken met de directie en de bestuurder/eigenaar en enkele teamleden.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel op van de school (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 geeft de inspectie een beschouwing over de geconstateerde kwaliteit in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school. Indien van toepassing worden in deze beschouwing ook de toegevoegde indicatoren betrokken. In de rapporten vanaf schooljaar 2013-2014 is hierin voor iedere bezochte ntc-school apart informatie opgenomen over de aanpak en de gevolgen van de bezuinigingen op het Nederlands onderwijs in het buitenland vanaf januari 2014.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, afspraken vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 Kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel geeft een overzicht van de waarderingen die de inspectie heeft toegekend aan indicatoren die betrekking hebben op belangrijke kenmerken van goed onderwijs. De met een * gemarkeerde indicatoren zijn bepalend voor de vaststelling van het vervolgtoezicht.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. niet te beoordelen (alleen bij Resultaten en Ontwikkeling van leerlingen). Deze waardering is gegeven indien de school over bepaalde indicatoren geen betrouwbare en valide gegevens beschikbaar heeft.

Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.1 * De leerlingen behalen het opleidingsniveau dat mag worden verwacht. .			•		
1.2 * De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding.			•		

Kwaliteitsaspect 2: De aangeboden leerinhouden zijn gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen en de voorbereiding op vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en samenleving.

	1	2	3	4
2.1 * De aangeboden leerinhouden in de onderbouw voldoen aan de wettelijke vereisten			•	
2.2 * De aangeboden leerinhouden in de bovenbouw zijn dekkend voor de examenprogramma's.			•	
2.3 De school met taalzwakke leerlingen heeft bij alle vakken een aanbod aan leerinhouden dat past bij de talige onderwijsbehoeften van deze leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 3: De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

	1	2	3	4
3.1 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.				•
3.2 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.			•	
3.3 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			•	

Kwaliteitsaspect 4: Het schoolklimaat wordt gekenmerkt door veiligheid en respectvolle omgangsvormen.

	1	2	3	4
4.1 Ouders zijn betrokken bij de school door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			•	
4.2 De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school.				•
4.3 Het personeel voelt zich aantoonbaar veilig op school.				•
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				•

Kwaliteitsaspect 5: De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Kwaliteitsaspect 6: De leraren stemmen aanbod, instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.

	1	2	3	4
6.1 De aangeboden leerinhouden maken afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			•	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 7: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen			•	
7.3 De school gebruikt informatie van scholen en instellingen waar de leerlingen vandaan komen voor de begeleiding van de leerlingen.			•	

Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school tijdig de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			•	
8.2 * De school voert de zorg planmatig uit.				•
8.3 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			•	

Kwaliteitsaspect 9: De school zorgt systematisch voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			•	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				•
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.				•
9.6 De school waarborgt de kwaliteit van de examens en van andere toetsinstrumenten.			•	
9.7 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	

Naleving

	Ja	nee
N1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N2b In het schoolplan is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen.	•	
N4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima.	•	

3 Beschouwing

Dit hoofdstuk beschrijft het oordeel van de inspectie over de kwaliteit van het voortgezet onderwijs op Het Nederlands Lyceum Paramaribo, Suriname en geeft een toelichting op het kwaliteitsprofiel. Daarbij legt de inspectie zo mogelijk verbanden tussen de verschillende onderzochte indicatoren onderling en - voor zover relevant - tussen de indicatoren en de schoolcontext, de specifieke doelstellingen van de school en eerdere inspectieonderzoeken. Voor een goed begrip wordt eerst de uitgangssituatie beschreven.

Uitgangssituatie

De Stichting Nederlands Lyceum Paramaribo is op 1 augustus 2000 opgericht, op 1 oktober 2000 ging de school van start op de gebruikelijke startdatum voor scholen in Suriname. Het Nederlands Lyceum Paramaribo is een particuliere school en de organisatievorm is een N.V., dat wil zeggen dat er een directeur-eigenaar is. Doel van de school is "het in stand houden van onderwijs dat geënt is op het in Nederland bestaande systeem van voortgezet onderwijs, opdat voor kinderen van personen die slechts op tijdelijke basis in Suriname werkzaam zijn, na terugkeer in Nederland de aansluiting met het aldaar gegeven onderwijs zoveel mogelijk gewaarborgd blijft en voor Surinaamse kinderen met een Nederlands paspoort vervolgstudies ook in de toekomst in Nederland mogelijk zijn".

De dagelijkse leiding van de school is in handen van een schoolleider die vanaf de start van de school aan de instelling verbonden is. De school is gehuisvest in een voormalige diplomatenwoning in de wijk "Uitvlugt", aan de zuidrand van Paramaribo. Vlakbij ligt de basisschool die onder dezelfde vennootschap valt, de Prinses Amalia school.

De leerlingen worden opgeleid voor het Nederlandse Staatsexamen mavo, havo of vwo. Deze examens worden afgenomen in Nederland of Bonaire en vergen van de school daarom een bijzondere organisatie.

De school telde tijdens het inspectiebezoek 37 leerlingen, verdeeld over de verschillende leerjaren en schoolsoorten. Dat is een lichte daling ten opzichte van de situatie vier jaar geleden. De leerlingen verblijven kortere of langere tijd in Suriname, een aantal heeft ouders die vanuit Nederland zijn teruggekeerd. Het aantal leerkrachten dat verbonden is aan de school is twintig, waarvan vier full time. Er is niet veel verloop in het team, een aantal mensen is al langere tijd op het Nederlands Lyceum. De school heeft een zorgcoördinator die tevens directeur van de basisschool is.

De huisvestingssituatie is niet ideaal. Er ontbreken praktijklokalen voor de science-vakken. De gymlessen vinden één keer per week elders plaats, waarbij met de leerlingen overlegd wordt wat er aan gymactiviteit gedaan wordt. De school zoekt al langere tijd naar alternatieve en niet al te dure huisvesting, maar dat is tot op heden niet gelukt.

Aanpak en gevolgen bezuinigingen

De school ondervindt als dagschool de effecten van de bezuinigingen. Voor de bedrijfsvoering van de school is vooral het leerlingenaantal bepalend, het wordt gezien de teruglopende overheidsinkomsten nu nog belangrijker dat er voldoende leerlingen de school bezoeken. De school gaat zorgvuldig om met de

uitgaven. Verdere verhoging van het schoolgeld is geen optie gezien de gemiddelde levensstandaard in Suriname.

Algemeen beeld

De kwaliteit van het onderwijs op het Nederlands Lyceum Paramaribo is vergelijkbaar met die van vier jaar geleden en daarnaast ook verder ontwikkeld. We hebben gezien dat de school ambitieus is in het verder verhogen van de kwaliteit. De school heeft de laatste jaren onder andere de focus gelegd op het slagen voor de eindexamens, waarvan het resultaat het afgelopen schooljaar verbeterd is. Het slagingspercentage ligt nu op 90% en de ambitie van de school ligt voor komend jaar nog hoger. Daarnaast zijn veel werkwijzen en procedures geborgd. De vormgeving van het onderwijsleerproces is verbeterd. Op het Nederlands Lyceum is nu echt sprake van een leergemeenschap, waarbij alle leerlingen elkaar kennen en ook samenwerken. De jaarlijkse introductieweek aan het begin van het schooljaar voor alle leerlingen draagt hier zeker aan bij. Er is een goed contact tussen leraren en leerlingen. De leraren kennen hun leerlingen en hebben zicht op hun leerbehoeftes en passen het onderwijs daarop aan. De sfeer in de klassen is positief, de leerlingen zijn betrokken. De inrichting van praktijklokalen is nog een aandachtspunt.

Toelichting

Opbrengsten

De inspectie beoordeelt de leerresultaten als voldoende. Leerlingen van de school doen staatsexamens in Nederland of in een enkel geval op Bonaire. Er is voor belangrijke vakken frequent (skype) contact met docenten in Nederland die bekend zijn met de Nederlandse examens (het schriftelijke deel van het staatsexamen is hetzelfde als het centraal examen in Nederland). De docenten komen ook af en toe over naar Suriname. Dit is een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de eerdere situatie. De leerlingen worden tijdens de examenperiode nu ook beter begeleid. De school maakt onderscheid tussen examens en examenvakken die zij zelf adviseert om te gaan doen, en examens/examenvakken waarbij leerlingen het 'proberen'. Dit laatste lukt vaak niet, wat het eerste betreft was er het afgelopen schooljaar een slagingspercentage van 90%. Daarbij moet bedacht worden dat het om geringe aantallen gaat.

Leerlingen lopen gedurende de periode dat zij op het Nederlands Lyceum verblijven in het algemeen geen vertraging op.

Onderwijspraktijk

De pedagogische benadering van de leraren is over het geheel genomen prettig. De lessen zijn goed voorbereid en verlopen ordelijk in een goed werkklimaat. De betrokkenheid en aandacht van de leerlingen is groot, mede door de geringe groepsgrootte. Soms krijgen leerlingen zelfs (vrijwel) individueel les. Zeker in die situaties is er veel interactie tussen docent en leerling(en). In sommige andere lessen kan de mate van interactie nog toenemen, bijvoorbeeld door samen te reflecteren op het verloop van onderwijsleerproces. Er gaat weinig lestijd verloren, de lessen worden efficiënt benut. Het feit dat er met leraren in Nederland wekelijks via Skype contact is, maakt dat de leerlingen goed aan hun werkafspraken voldoen. Van lesuitval is vrijwel geen sprake (minder dan 2%).

Het Nederlands Lyceum gebruikt hedendaagse methodes die in Nederland gemeengoed zijn. In de onderbouw is er veel aandacht voor studievaardigheden, leerlingen werken dagelijks samen met een studiebegeleider.

De programma's voor toetsing en afsluiting bevatten uitgebreide informatie over de gang van zaken op school, over het examenprogramma en wat daar verder allemaal bij komt kijken. De school biedt drie profielen aan, alleen het profiel Cultuur en Maatschappij wordt niet gegeven. De focus bij de leerstof ligt in de bovenbouw op het kunnen toepassen en op inzichtelijk leren.

De lessen op het Nederlands Lyceum vinden in de onderbouw gecombineerd plaats, en voor een groot deel ook in de bovenbouw. De combinatiegroepen vragen van de docenten een goede klassenorganisatie en differentiatie in de leerstofplanning, om de verschillende niveaus voldoende te kunnen bedienen. Het helpt daarbij dat leraren goed zicht hebben op de ontwikkeling van leerlingen. In de onderbouw worden naast vakgerichte toetsen ook landelijk genormeerde toetsen afgenomen voor Engels, Nederlands en Wiskunde. Er zijn kwaliteitscriteria voor de vakgerichte toetsen geformuleerd. De kleinschaligheid van de schoolsituatie maakt dat leerlingen gezien worden, in hun totale ontwikkeling. Als extra zorg nodig is wordt dit daarom in een vroeg stadium onderkend, door de leraren en/of mentoren. De huiswerkbegeleiding die dagelijks plaatsvindt is tevens zorgbegeleiding. Leraren variëren in de leerstof of in de aanpak en als dat niet werkt is er overleg met de zorgcoördinator. De school heeft een (extern) aanbod van trainingen sociale vaardigheden en behandelingen beschikbaar. Schoolbreed is er een aanvullend en uitgebreid programma voor het bevorderen van de Nederlandse taalvaardigheid, waar de school veel energie in steekt (en dat bij veel leerlingen ook nodig is). Een dergelijk programma is er ook voor rekenen.

Kwaliteitszorg

Met de bestuurder en de schoolleider zijn ontwikkelpunten voor de school besproken. Dit betreft onder meer de verbeterde begeleiding van de examens in Nederland, invoering van ICT (de school werkt nu met digiborden) en het vastleggen van procedures en afspraken. De school brengt periodiek de eigen kwaliteit in beeld. Dit is nu voor het eerst gebeurd voor alle kwaliteitsaspecten, op basis van gezamenlijk overleg met de leraren. Naar aanleiding van de bevindingen zijn verbeterpunten voor de komende periode geformuleerd. Twee jaar geleden is een leerlingenenquête gehouden, die binnenkort wordt herhaald, evenals een ouderenquête. Als aandachtspunt kwam uit de leerlingenenquête naar voren dat meer afwisseling in werkvormen gewenst was, evenals meer aandacht voor studievaardigheden. Aan beide punten is vervolgens gewerkt. De school werkt nu meer met projecten, waarbij leerlingen samenwerken.

De borging van werkwijzen is een sterk punt van de school, evenals het stelselmatig werken aan verbeteringen, binnen de beperkte mogelijkheden die de omvang van de school en de financiële situatie toelaten. De school heeft een vaste cyclus van functioneringsgesprekken, waarbij klassenbezoek plaatsvindt. Er zijn mogelijkheden voor klassenconsultatie en scholing.

Ten opzichte van het bezoek van vier jaar geleden is de communicatie met ouders sterk verbeterd. Ouders en leerlingen met wie we spraken zijn zeer tevreden over de geleverde kwaliteit van het onderwijs, over de rapportage van de vorderingen, over de sfeer en de wijze waarop de school met hun omgaat en communiceert.

4 Vervolg van het toezicht

Bij dit kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie ook de naleving van een aantal wettelijke voorschriften over de door het bestuur vastgestelde schoolgids en het schoolplan onderzocht, zoals die voor scholen in Nederland gelden. Op basis hiervan concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet. In de eerstvolgende schoolgids dient de school adresgegevens te vermelden van de landelijke klachtencommissie, waarbij de school via de Stichting NOB is aangesloten.

De bevindingen van dit kwaliteitsonderzoek leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een kwaliteitsonderzoek.

